

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**COMBAT HORTING AND ACTIVITIES
OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT
AUTHORITIES**

ІРПІНЬ – 2021

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

**04–05 січня 2021 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 09.01.2021 № 8).*

Науковий керівник конференції

Пашко П. В. – ректор Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету:

Срьоменко Е. А. – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Грищук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Гарбовський Л. А. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – 1738 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Університетом державної фіскальної служби України. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

УДК 339.543:316.48(477)ООС(06)
ББК 67.9(4Укр)301.143.1я431

© Університет ДФС України, 2021

Биченко Є. Л., Єрмоменко Е. А., Гречаний О. М.	
Перевірка і контроль якості засвоєння знань учнями гуртка бойового хортингу на уроці з предмету “Захист України”	872
Єрмоменко Е. А.	
Місце теорії і методики бойового хортингу в системі наук про фізичну культуру	888
Самоха І. М., Єрмоменко Е. А., Вехтєв В. В.	
Різновиди елементів кидкової техніки бойового хортингу	904
Кібліцький Р. В., Єрмоменко Е. А., Самоха Д. М.	
Методика проведення вікторин з військово-патріотичного виховання для спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку	924
Єрмоменко Е. А.	
Екзаменаційна програма для підвищення кваліфікації в бойовому хортингу	937
Єрмоменко Е. А.	
Вимоги міжнародної атестаційної програми з бойового хортингу	953
Зінов’єв А. О., Єрмоменко Е. А., Карасевич С. А.	
Основні вимоги до виконання форм бойового хортингу	974
Демчук С. Р., Єрмоменко Е. А., Дорошенко М. М.	
Класифікація методів військово-патріотичного виховання допризовної молоді засобами бойового хортингу	991
Єрмоменко Е. А.	
Послідовність виконання навчальних форм бойового хортингу	1010
Бабурнич С. А., Єрмоменко Е. А., Сокол Є. М.	
Роль і місце військово-патріотичного виховання спортсменів бойового хортингу в сучасних умовах	1026
Степанюк А. В., Єрмоменко Е. А., Карасевич С. А.	
Методика вивчення складних базових форм системи бойового хортингу	1043
Єрмоменко Е. А.	
Борцівська сутичка у програмі спортивних змагань з бойового хортингу	1058
Єрмоменко Е. А.	
Демонстрація прийомів самозахисту на змаганнях з бойового хортингу	1071
Гречаний О. М., Єрмоменко Е. А., Ільницький І. Р.	
Регламент та послідовність виконання майстерських і вищих форм бойового хортингу	1083
Кібліцький Р. В., Єрмоменко Е. А., Зверєв А. В.	
Основні напрями та реалізація програми військово-патріотичного виховання школярів, які займаються бойовим хортингом	1103
Близнюк О. В., Вехтєв В. В., Єрмоменко Е. А.	
Система оцінювання рівня військово-патріотичної вихованості юних спортсменів бойового хортингу	1123
Єрмоменко Е. А.	
Вдосконалення силових та швидко-силових якостей спортсменів бойового хортингу в процесі спеціалізованих тренувальних занять	1143
Сокол Є. М., Єрмоменко Е. А., Вознюк М. Г.	
Принципи оцінки якості виконання форм бойового хортингу на змаганнях	1159

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВІКТОРИН З ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ СПОРТСМЕНІВ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

КІБЛИЦЬКИЙ Руслан Валерійович

*лікар вищої категорії, президент Київської міської федерації бойового хортингу,
офіційний представник Національної федерації бойового хортингу України в м. Києві,
голова Київського клубу бойового хортингу «Сапсан», суддя міжнародної категорії,
майстер спорту України з хортингу;*

СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович

*професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету
підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції
Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації
бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України,
Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу,
майор десантно-штурмових військ Збройних Сил України, учасник бойових дій;*

САМОХА Денис Михайлович

*заступник директора і член ради Національної федерації бойового хортингу України,
засновник Київської міської федерації хортингу,
інструктор Київського клубу хортингу «Практик»,
керівник музичного гурту, автор і виконавець пісень,
майстер спорту України з хортингу.*

Анотація. У даній науковій статті охарактеризована методика проведення вікторин з військово-патріотичного виховання для спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку. Зазначено, що військова служба – особливий вид державної служби, що виконується громадянами у Збройних силах України, а також в інших військах і військових формуваннях. Військова служба є найбільш активною формою реалізації обов'язку кожного громадянина щодо захисту України. Тому вона має високу значимість для всього суспільства. Проходження військової служби може здійснюватися за призовом або в добровільному порядку – за контрактом. На уроці ми закріпимо знання, отримані під час вивчення теми "Військова служба за призовом". Урок ми проведемо у формі вікторини з різними конкурсами. Для цього учні в класі діляться на дві команди. В ході уроку командам будуть надані різні завдання, які необхідно буде виконати за певний час. Для оцінювання результатів виконання завдань необхідно обрати журі. Склад журі обираємо з гостей нашого уроку (запрошуються три людини з гостей, які розміщуються за спеціально відведеним для журі столом). Головне, щоб викладання предмета не стало догмою і набором правил поведінки в екстремальних умовах, а скоріше, постало як своєрідна система захисту в умовах кризи. Викладання предмета "Захист України" має носити творчий характер, а заняття походити на захоплюючі пригоди. Навіть самі "нудні" теми можуть бути дітям цікаві. Від майстерності педагога, знання ним основоположних завдань і моментів освітнього процесу, вміння правильно вибрати форму організації навчальної роботи залежить результат навчання. У цій роботі розглянуті деякі форми і методи військово-патріотичного виховання учнів під час вивчення розділу "Основи військової служби" предмета "Захист України" для учнів 10–11 класів. Ця методична розробка допоможе викладачеві цілеспрямовано формувати не тільки систему знань і умінь з курсу "Основи військової служби", а й забезпечувати розвиток майбутнього захисника Батьківщини. Педагогічна робота вимагає не тільки спеціальних знань і певних умінь під час викладання предмета "Захист України", а й наявності ряду здібностей, які досягаються постійною самостійною роботою над підвищенням своєї педагогічної майстерності. Деякі шляхи такого вдосконалення представлені в цій роботі.

Ключові слова: методика проведення вікторин, військово-патріотичне виховання, бойовий хортинг, Збройні Сили України, предмет "Захист України", фізичне виховання школярів.

Актуальність наукового дослідження. Вікторини для школярів з метою військово-патріотичного виховання проводяться для підвищення рівня військово-прикладної готовності юнаків до військової служби [1–11; 19–32]. Вікторини проводяться під керівництвом вчителя з предмету «Захист України» для учнів старших класів.

Виклад основного матеріалу. Від майстерності педагога, знання ним основоположних завдань і моментів освітнього процесу, вміння правильно вибрати форму організації навчальної роботи залежить результат навчання. У цій роботі розглянуті деякі форми і методи військово-патріотичного виховання учнів під час вивчення розділу “Основи військової служби” предмета “Захист України” для учнів 10–11 класів [12].

Ця методична розробка допоможе викладачеві цілеспрямовано формувати не тільки систему знань і умінь з курсу “Основи військової служби”, а й забезпечувати розвиток майбутнього захисника Батьківщини [13–18]. Педагогічна робота вимагає не тільки спеціальних знань і певних умінь під час викладання предмета “Захист України”, а й наявності ряду здібностей, які досягаються постійною самостійною роботою над підвищенням своєї педагогічної майстерності.

Методика проведення вікторин з військово-патріотичного виховання для спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку

УРОК-ВІКТОРИНА “СЛУЖБА ВІЙСЬКОВА – СЛУЖБА ПОЧЕСНА”

Учасники – учні 10–11 класів

Мета:

Формування в учнів переконання в необхідності виконання конституційного обов’язку щодо захисту України – служби за призовом і особистої відповідальності за безпеку країни.

Завдання:

навчальні:

закріплення і поглиблення знань учнів з раніше вивчених тем розділу “Основи військової служби”;

узагальнення розрізнених знань, їх систематизація та активізація використання;

розвиваючі:

стимулювання мислення учнів, розвиток вміння порівнювати, аналізувати, робити висновки;

виховні – формування в учнів:

самооцінки і внутрішньої готовності до призову на військову службу;

вміння працювати в колективі.

Тип уроку – узагальнення і закріплення знань.

Устаткування:

Статут Збройних Сил України;

текст військової присяги;

кросворд "Військові звання" (2 шт.);

картки із зображенням погон (2 комплекти);

картки із зображенням загального вигляду автомата АК і основних його частин (2 шт.);

картки із зображенням дій з неповного розбирання та збирання автомата АК (2 комплекти);

калькулятор, секундомір.

відеомагнітофон, телевізор, відеокасета (диск) із записом;

диск із записами пісень на військову тематику.

План уроку:

1. Підготовчий і організаційний моменти (1 хв).
2. Цілепокладання і мотивація (2 хв).
3. Закріплення, повторення, узагальнення знань учнів по раніше вивчених тем (37 хв).
4. Підведення підсумків (4 хв).
5. Домашнє завдання (1 хв).

ХІД УРОКУ

Організаційний момент.

Шикунання. Доповідь чергового про готовність класу до уроку.

Викладач предмета “Захист України”. Військова служба – особливий вид державної служби, що виконується громадянами у Збройних силах України, а також в інших військах і військових формуваннях [33–48]. Військова служба є найбільш активною формою реалізації обов’язку кожного громадянина щодо захисту України. Тому вона має високу значимість для всього суспільства.

Проходження військової служби може здійснюватися за призовом або в добровільному порядку – за контрактом.

На уроці ми закріпимо знання, отримані під час вивчення теми "Військова служба за призовом". Урок ми проведемо у формі вікторини з різними конкурсами. (Для цього учні в класі діляться на дві команди). В ході уроку командам будуть надані різні завдання, які необхідно буде виконати за певний час.

Для оцінювання результатів виконання завдань необхідно обрати журі. Склад журі обираємо з гостей нашого уроку (запрошуються три людини з гостей, які розміщуються за спеціально відведеним для журі столом).

Перед початком конкурсів учням протягом 1-ї хв потрібно придумати назву своєї команди і пояснити її значення.

Викладач. Отже, приступаємо до проведення конкурсів.

(Проведення конкурсів супроводжується неголосним звучанням пісень військової тематики).

Важливою особливістю військової служби є обов’язкове прийняття військової присяги кожним громадянином, вперше зарахованим на військову службу.

Конкурс № 1 "Військова присяга – клятва воїна на вірність Батьківщині"

Учаснику від кожної команди потрібно напам’ять розповісти текст військової присяги. Перемагає та команда, учасник якої, допустив найменшу кількість помилок і неточностей. Враховується також виразність читання.

Для військовослужбовців встановлюються особлива форма одягу і знаки відмінності. Військові звання забезпечують ясність і чіткість у службових взаєминах між військовослужбовцями.

Конкурс № 2 "Військові звання військовослужбовців"

Завдання № 1:

Командам необхідно розгадати кросворд за військовими званнями і знаками розрізнення військовослужбовців протягом 3–5 хв. Розгадавши його правильно, ви дізнаєтеся військове звання великого українського полководця, командира батальйону оперативного призначення Національної гвардії України імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького.

Завдання № 2:

Варіант А: Учасникам команд будуть по черзі показані погони військовослужбовців. Потрібно назвати військове звання, відповідне конкретному погону [49–62]. Якщо учасник команди відповідає неправильно або важко відповісти, то це запитання буде переадресовано учаснику команди-суперниці. За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал. Перемагає та команда, яка дасть найбільшу кількість правильних відповідей.

Варіант Б: Командам роздаються картки із зображенням погон, за якими потрібно визначити військові звання військовослужбовців Української армії і військового флоту. На підготовку відводиться 1 хв. Перемагає команда, яка назвала найбільшу кількість правильних відповідей.

Ритуал – це урочистий офіційний акт, під час проведення якого встановлено певний порядок. Ритуали, що проводяться в Збройних Силах України, відображають в собі ідеали захисту України, вірності військовому обов’язку, Військовій присязі, Бойовому Прапору частини.

Конкурс № 3 "Ритуали Збройних Сил України"

Командам роздаються картки. Завдання командам: розповісти, як в Збройних Силах України проводяться ритуали:

ритуал приведення до військової присяги;

ритуал підйому і спуску Державного прапора України (можна використовувати і інші ритуали).

На підготовку завдання відводиться 3 хв [63–78]. Перемагає команда, яка допустила під час відповіді найменшу кількість помилок і найбільш точно відповіла на завдання.

Статути Збройних Сил України – це нормативно-правові акти, які регламентують життя і побут військовослужбовців, їх взаємини між собою та повсякденну діяльність.

Конкурс № 4. “Статут Збройних Сил України – закон військового життя”

Командам задаються запитання з військових статутів Збройних Сил України. За кожну правильну відповідь команди отримують по 1 балу. Виграє в конкурсі команда, яка набрала найбільшу кількість балів.

Запитання:

1. На які два види поділяються військові статути? (Відповідь: загальновійськові статути та статути родів військ).

2. Скільки існує Статутів? (Відповідь: чотири).

3. Які ви знаєте Статути Збройних Сил України? Назвіть їх. (Відповідь: Статут внутрішньої служби, Дисциплінарний Статут, Статут гарнізонної та вартової служб, Стройовий Статут).

4. Який статут визначає загальні права та обов’язки військовослужбовців Збройних Сил України та взаємовідносини між ними, обов’язки основних посадових осіб полку і його підрозділів? (Відповідь: Статут внутрішньої служби).

5. Який статут визначає сутність військової дисципліни, обов’язки військовослужбовців щодо її дотримання, види заохочень та дисциплінарних стягнень? (Відповідь: Дисциплінарний Статут).

6. Який статут визначає призначення, порядок організації і несення гарнізонної та вартової служб, права і обов’язки посадових осіб гарнізону та військовослужбовців, які несуть ці служби? (Відповідь: Статут гарнізонної та вартової служб).

7. Який статут визначає стройові прийоми і рухи без зброї та зі зброєю, строї підрозділів та військових частин, порядок виконання військового вітання? (Відповідь: Стройовий статут).

8. Яким документом визначається внутрішня служба і обов’язки посадових осіб на кораблях? (Відповідь: Статути Збройних Сил України та Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України).

9. У якому році були затверджені сучасні Статути Збройних Сил України? (Відповідь: Статут внутрішньої служби в 1999 році, Дисциплінарний Статут в 1999 році, Статут гарнізонної та вартової служб, Стройовий Статут в 1999 році, Закон України “Про Стройовий Статут Збройних Сил України” втрати чинність 1 березня 2020 року).

10. Який зі Статутів містить текст Військової присяги? (Відповідь: Статут внутрішньої служби).

Кожен військовослужбовець зобов’язаний досконало знати і мати завжди справну і готову до бою зброю і військову техніку. Тільки тоді він зможе вміло використовувати їх в бою для забезпечення переваги над противником.

Конкурс № 5. “Автомат – індивідуальна зброя солдата”

Завдання 1: Командам видаються картки із зображенням загального вигляду автомат АК і основних його частин. Потрібно на аркушах, на яких вказані назви основних частин автомата АК, проставити цифри, відповідно до зображень частин автомата [79–88]. На виконання завдання відводиться 1 хв. Перемагає команда, яка допустила найменшу кількість помилок.

Завдання 2: Командам видаються комплекти карток, на яких зображені дії з неповного розбирання та збирання автомата АК. Необхідно протягом 1 хв розкласти картки в послідовності, що відповідає неповному розбиранню (збиранню) автомата. Перемагає команда, яка раніше виконала завдання і допустила найменшу кількість помилок.

(Завдання 1 і 2 виконуються, якщо в школі немає навчального макета автомата Калашникова).

Якщо в школі є макети автомата Калашникова, то учасникам команд пропонується виконати практичні завдання:

провести неповне розбирання і складання автомата АК з повним поясненням всіх дій;

провести неповне розбирання і складання автомата АК на час.

Практичне завдання з розбирання та збирання автомата виконується різними учасниками команди.

Конкурс № 6 "Експрес-вікторина з основ військової служби"

Командам задаються запитання з основ військової служби. Та команда, яка першою дасть правильну відповідь на поставлене запитання, отримує 1 бал. Перемагає в цьому конкурсі команда, яка набере найбільшу кількість балів.

Запитання:

1. Клятва воїна на вірність Батьківщині? (Військова присяга).

2. В які терміни здійснюється осінній призов громадян на військову службу? (З 1 жовтня по 31 грудня).

3. Яке найвище звання в Збройних Сил України? (Генерал армії України).

4. Як називається озброєний вартовий, який виконує бойове завдання з охорони й оборони дорученого йому поста? (Часовий).

5. Який об'єм повітря повинен бути на одну людину під час розміщення військовослужбовців в спальних приміщеннях? (Не менше 12 м/куб).

6. Яке військове звання на флоті відповідає військовим званням прапорщик? (Мічман).

7. Місце, доручену для охорони і оборони вартовому? (Пост).

8. Скільки часу протягом доби відповідно до розпорядку дня повинно відводитися військовослужбовцям для особистих потреб? (Не менше 2-х годин).

9. Військовослужбовець, який проходить військову службу за призовом, має право на одне звільнення в тиждень в межах розташування військової частини [89–94]. Скільки військовослужбовців може бути звільнено одночасно з підрозділів? (Не більше 30 %).

10. Що означає категорія "Г", виставлена в ув'язненні про придатність громадянина до військової служби? (Тимчасово не придатний до військової служби).

Після проведення останнього конкурсу, журі визначає його переможця. Поки члени журі будуть підраховувати загальні результати проведених конкурсів та відзначати учнів, які найбільше відзначилися на уроці, всім пропонується переглянути відеозапис (можна використовувати будь-який відеоматеріал, що відображає проходження військової служби за призовом).

Після перегляду відеозапису підводяться підсумки уроку, виставляються оцінки учням.

Головне, щоб викладання предмета не стало догмою і набором правил поведінки в екстремальних умовах, а скоріше, постало як своєрідна система захисту в умовах кризи. Викладання предмета "Захист України" має носити творчий характер, а заняття походити на захоплюючі пригоди. Навіть самі "нудні" теми можуть бути дітям цікаві. Від майстерності педагога, знання ним основоположних завдань і моментів освітнього процесу, вміння правильно вибрати форму організації навчальної роботи залежить результат навчання.

У цій роботі розглянуті деякі форми і методи військово-патріотичного виховання учнів під час вивчення розділу "Основи військової служби" предмета "Захист України" для учнів 10–11 класів [95–99]. Ця методична розробка допоможе викладачеві цілеспрямовано формувати не тільки систему знань і умінь з курсу "Основи військової служби", а й забезпечувати розвиток майбутнього захисника Батьківщини.

Педагогічна робота вимагає не тільки спеціальних знань і певних умінь під час викладання предмета "Захист України", а й наявності ряду здібностей, які досягаються постійною самостійною роботою над підвищенням своєї педагогічної майстерності. Деякі шляхи такого вдосконалення були представлені в цій роботі.

Висновки. Таким чином, у даній науковій статті охарактеризована методика проведення вікторин з військово-патріотичного виховання для спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку. Зазначено, що військова служба – особливий вид державної служби, що виконується громадянами у Збройних силах України, а також в інших військах і військових формуваннях. Військова служба є найбільш активною формою реалізації обов’язку кожного громадянина щодо захисту України. Тому вона має високу значимість для всього суспільства.

Проходження військової служби може здійснюватися за призовом або в добровільному порядку – за контрактом. На уроці ми закріпимо знання, отримані під час вивчення теми "Військова служба за призовом". Урок ми проведемо у формі вікторини з різними конкурсами. Для цього учні в класі діляться на дві команди. В ході уроку командам будуть надані різні завдання, які необхідно буде виконати за певний час. Для оцінювання результатів виконання завдань необхідно обрати журі. Склад журі обираємо з гостей нашого уроку (запрошуються три людини з гостей, які розміщуються за спеціально відведеним для журі столом).

Головне, щоб викладання предмета не стало догмою і набором правил поведінки в екстремальних умовах, а скоріше, постало як своєрідна система захисту в умовах кризи.

Викладання предмета "Захист України" має носити творчий характер, а заняття походити на захоплюючі пригоди. Навіть самі "нудні" теми можуть бути дітям цікаві. Від майстерності педагога, знання ним основоположних завдань і моментів освітнього процесу, вміння правильно вибрати форму організації навчальної роботи залежить результат навчання.

У цій роботі розглянуті деякі форми і методи військово-патріотичного виховання учнів під час вивчення розділу "Основи військової служби" предмета "Захист України" для учнів 10–11 класів. Ця методична розробка допоможе викладачеві цілеспрямовано формувати не тільки систему знань і умінь з курсу "Основи військової служби", а й забезпечувати розвиток майбутнього захисника Батьківщини. Педагогічна робота вимагає не тільки спеціальних знань і певних умінь під час викладання предмета "Захист України", а й наявності ряду здібностей, які досягаються постійною самостійною роботою над підвищенням своєї педагогічної майстерності. Деякі шляхи такого вдосконалення представлені в цій роботі.

Водночас, навчально-виховний процес у закладі освіти необхідно будувати таким чином, щоб не лише надавати учням бойового хортингу певного обсягу знань, зміцнення здоров’я, але й формувати у них здоров’язбережувальні компетенції.

Формування здоров’язбережувальних компетенцій спортсменів нами розглядається як складний інтегральний процес, що характеризується наявністю знань, вмінь і навичок, необхідних для здійснення здоров’язбережувальної діяльності, що сприяє саморозвитку, самоосвіти учнів, їх адаптації в умовах мінливого зовнішнього середовища та ефективному оволодінню професійно-спортивними навичками в умовах цілісного освітнього процесу закладів освіти України.

Перспективи подальшого дослідження. Подальші дослідження необхідні у напрямі використання різних форм вікторин військово-патріотичної тематики не лише під час теоретичних занять школярів старших класів, але й при навчально-тренувальних заняттях з бойового хортингу в спортивному залі школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антоненко С. А. Підготовка професійних захисників України у системі бойового хортингу / С. А. Антоненко, Е. А. Єрьоменко, В. Л. Гришук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 52–62.
2. Бабурнич С. А. Організація туристичного походу як форми військово-патріотичного виховання спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 751–763.
3. Бабурнич С. А. Професіограма спортивного судді з бойового хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-

- практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 343–353.
4. Бадьора С. М. Методи психічної саморегуляції співробітників правоохоронних органів у системі бойового хортингу / С. М. Бадьора, Е. А. Єрьоменко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 334–346.
5. Биченко Є. Л. Перевірка і контроль якості засвоєння знань учнями гуртка бойового хортингу на уроці з предмету “Захист України” / Є. Л. Биченко, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 872–887.
6. Біла В. Р. Військово-патріотичне виховання школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом / В. Р. Біла, Е. А. Єрьоменко, В. В. Чмелюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 242–254.
7. Бобік С. П. Формування професійно-психологічних здібностей співробітників правоохоронних органів у процесі занять бойовим хортингом / С. П. Бобік, Е. А. Єрьоменко, С. П. Параниця // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 23–38.
8. Боднарчук О. Г. Бойовий хортинг для підготовки співробітників правоохоронних органів / О. Г. Боднарчук, Е. А. Єрьоменко, В. Р. Біла // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 226–242.
9. Боднарчук В. В. Бойовий хортинг як засіб формування професійно-прикладних якостей курсантів і працівників силових структур / В. В. Боднарчук, Е. А. Єрьоменко, В. В. Чмелюк, // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 188–200.
10. Брухно Ю. С. Бойовий хортинг як засіб формування фізичної культури студентів і курсантів / Ю. С. Брухно, Е. А. Єрьоменко, В. Л. Гришук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 200–214.
11. Буток О. В. Бойовий хортинг і здоров’я людини / О. В. Буток, Е. А. Єрьоменко, В. Е. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 564–575.
12. Бухтіяров О. А. Бойовий хортинг як система підготовки українського професійного воїна-патріота / О. А. Бухтіяров, Е. А. Єрьоменко, В. Л. Гришук, // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 126–139.
13. Вехтев В. В. Бойовий хортинг у військовому мистецтві / В. В. Вехтев, Е. А. Єрьоменко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 827–840.
14. Вехтев В. В. Проходження військової служби учнями бойового хортингу за вимогами законодавства України / В. В. Вехтев, Е. А. Єрьоменко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 99–115.
15. Вознюк М. Г. Застосування прийомів кидкової техніки бойового хортингу за допомогою ніг / М. Г. Вознюк, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 729–750.
16. Вознюк М. Г. Оцінка уявлення учнів про сутність військово-патріотичного виховання і психофізичні та виховні можливості бойового хортингу / М. Г. Вознюк, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 792–803.
17. Ганчева В. І. Бойовий хортинг: методика застосування дихальних вправ у процесі занять / В. І. Ганчева, Е. А. Єрьоменко, Г. А. Коломєєць // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 667–682.

18. Гарбовський Л. А. Бойовий хортинг і методика викладання у закладах вищої освіти / Л. А. Гарбовський, Е. А. Єрьоменко, В. Л. Гришук, // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 155–173.
19. Гречана Л. О. Бойовий хортинг у системі початкової школи закладів загальної середньої освіти / Л. О. Гречана, Е. А. Єрьоменко, С. М. Солодько // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 554–563.
20. Гречаний О. М. Методика вивчення захватної техніки бойового хортингу / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, А. А. Мазур // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 430–447.
21. Гречаний О. М. Способи проведення кидкової техніки з захватом ніг суперника у сутичці бойового хортингу / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 857–871.
22. Гришук В. Л. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної підготовки правоохоронців до виконання службово-бойових завдань з протидії контрабанді у районах здійснення операції об'єднаних сил / В. Л. Гришук, Е. А. Єрьоменко, О. А. Бухтіяров // Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 59–73.
23. Гришук В. Л. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної, функціональної підготовки студентів, курсантів і слухачів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / В. Л. Гришук, Е. А. Єрьоменко // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 537–544.
24. Демчук С. Р. Предмет “Захист України” як основна форма військово-патріотичного виховання спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку / С. Р. Демчук, Е. А. Єрьоменко, І. Р. Ільницький // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 779–791.
25. Деркач О. В. Розвиток фізичних якостей у співробітників правоохоронних органів засобами бойового хортингу за методом функціонального тренування / О. В. Деркач, Е. А. Єрьоменко, О. В. Бутко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 384–403.
26. Довгань Н. Бойовий хортинг як інструмент соціалізації студентів закладів вищої освіти / Н. Довгань, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 177–186.
27. Дорошенко М. М. Єдність школи та сім'ї у військово-патріотичному вихованні спортсменів бойового хортингу шкільного віку / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, І. В. Кузора // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 503–517.
28. Єрьоменко В. Е. Гігієнічні основи здорового способу життя спортсмена бойового хортингу / В. Е. Єрьоменко, Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 321–340.
29. Єрьоменко В. Е. Гуморальні і нервові механізми забезпечення роботи фізіологічних систем організму спортсмена бойового хортингу / В. Е. Єрьоменко, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 804–821.
30. Єрьоменко В. Засоби профілактики основних стоматологічних захворювань у студентів, курсантів, спортсменів бойового хортингу та співробітників правоохоронних органів / В. Єрьоменко, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 116–126.
31. Єрьоменко В. Е. Медико-соціальна спрямованість оздоровчого напрямку бойового хортингу / В. Е. Єрьоменко, О. В. Близнюк, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 612–632.

32. Єрмоєнко В. Е. Медичний контроль за функціональними проявами здоров'я спортсменів бойового хортингу у різних сферах життєдіяльності / В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 535–548.
33. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для учнів з ослабленим здоров'ям та осіб з інвалідністю / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 549–567.
34. Єрмоєнко Е. А. Виконання військового обов'язку в запасі спортсменами бойового хортингу, які пройшли військову службу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 133–147.
35. Єрмоєнко Е. А. Витоки бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 648–663.
36. Єрмоєнко Е. А. Гармонійний розвиток дитини як мета бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 10–28.
37. Єрмоєнко Е. А. Гуманітарна значимість фізичної культури спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 79–98.
38. Єрмоєнко Е. А. Історія заснування бойового хортингу як українського виду одноборства / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 682–698.
39. Єрмоєнко Е. А. Забезпечення духовних потреб юного спортсмена бойового хортингу в процесі сімейного виховання / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 148–166.
40. Єрмоєнко Е. А. Класифікація вольових якостей спортсмена бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 280–297.
41. Єрмоєнко Е. А. Місце теорії і методики бойового хортингу в системі наук про фізичну культуру / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 888–903.
42. Єрмоєнко Е. А. Моральний розвиток особистості спортсмена у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 44–61.
43. Єрмоєнко Е. А. Перспективне планування розвитку бойового хортингу на території України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1432–1449.
44. Єрмоєнко Е. А. Підготовка співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях спеціалізованими засобами бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1568–1588.
45. Єрмоєнко Е. А. Послідовність виконання навчальних форм бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1010–1025.
46. Єрмоєнко Е. А. Початкова військова підготовка як складова частина системи підготовки спортсменів бойового хортингу до служби у Збройних Силах України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність

- правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1333–1350.
47. Єрмоєнко Е. А. Психологія рухових потреб спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1640–1656.
48. Єрмоєнко Е. А. Спеціальна витривалість як провідна фізична якість спортсмена бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1174–1187.
49. Єрмоєнко Е. А. Спеціальна емоційно-вольова підготовка спортсменів бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1603–1622.
50. Єрмоєнко Е. А. Структура технічної підготовленості спортсменів бойового хортингу до змагань / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1206–1220.
51. Єрмоєнко Е. А. Теоретико-методичні засади виховання наполегливості в молодших школярів у процесі занять бойовим хортингом : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Ін-т проблем виховання НАПН України. – ГС «НФБХУ», 2020. – 191 с.
52. Єрмоєнко Е. А. Технічна підготовка спортсмена бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – ГС «НФБХУ», 2020. – 652 с.
53. Єрмоєнко Е. А. Удосконалення професійних компетентностей тренера-викладача з бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 274 с.
54. Єрмоєнко Е. А. Фізична підготовка студентів засобами бойового хортингу як виховний процес / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1520–1532.
55. Єрмоєнко Е. А. Фізкультурно-спортивна діяльність у системі бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1482–1502.
56. Єрмоєнко Е. Філософія бойового хортингу / Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 82–104.
57. Єрмоєнко Е. Формування фізичної культури та цінностей здорового способу життя студентської молоді як передумова спортивних успіхів у бойовому хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 261–274.
58. Єрмоєнко Е. Формування цінностей здорового життя учнівської та студентської молоді на заняттях хортингом у навчальних закладах / Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2016. – Вип. 6. – С. 115–123.
59. Єрмоєнко Е. А. Хортинг : навчальна програма гурткової (секційної) роботи для учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Єрмоєнко Едуард Анатолійович. - Київ : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
60. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
61. Єрмоєнко Е. А. Хортинг для здоров'я учнівської молоді : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Ун-т ДФС України. – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2020. – 611 с.
62. Єрмоєнко Е. А. Хортинг для старшокласників : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Ун-т ДФС України. – К. : Паливода А. В., 2020. – 229 с.
63. Єрмоєнко Е. А. Хортинг у житті школяра : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 500 с.
64. Єрмоєнко Е. А. Чинники ефективності ударної техніки рук під час проведення сутички з бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1268–1282.

65. Єрмоєнко Е. А. Чинники здорового способу життя та фізичної культури студентської молоді, яка займається у спортивних секціях бойового хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1450–1464.
66. Зінов'єв А. О. Основні вимоги до виконання форм бойового хортингу / А. О. Зінов'єв, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 974–990.
67. Зуб Р. В. Аналіз сприйняття патріотизму та національно-патріотичних настроїв юними спортсменами бойового хортингу / Р. В. Зуб, Е. А. Єрмоєнко, О. В. Близнюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1316–1332.
68. Зуб Р. В. Витоки козацьких традицій бойового хортингу та його патріотично-прикладна спрямованість / Р. В. Зуб, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1351–1364.
69. Івашковський В. Психомоторика та психо-фізіологічні особливості підготовки спортсменів бойового хортингу / В. Івашковський, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 130–138.
70. Карасевич С. А. Дитячо-юнацька програма оздоровчих занять з бойового хортингу для школярів : метод. посіб. / С. А. Карасевич, М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 188 с.
71. Кібліцький Р. В. Методика проведення вікторин з військово-патріотичного виховання для спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку / Р. В. Кібліцький, Е. А. Єрмоєнко, Д. М. Самоха // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 924–936.
72. Кібліцький Р. В. Основні напрями та реалізація програми військово-патріотичного виховання школярів, які займаються бойовим хортингом / Р. В. Кібліцький, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Зверев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1103–1122.
73. Коломоєць Г. А. Бойовий хортинг і принципи формування духовно-моральної вихованості учнів / Г. А. Коломоєць, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Дерев'яно // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 776–793.
74. Колос М. А. Бойовий хортинг: швидко-силова підготовка та оптимізація управління навчально-тренувальним процесом / М. А. Колос, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Сидоренко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 493–502.
75. Кривенко В. П. Правила проведення сутичок з бойового хортингу за методикою військово-прикладної підготовки учнів / В. П. Кривенко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1302–1315.
76. Кузора І. В. Військово-патріотична програма бойового хортингу / І. В. Кузора, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 840–852.
77. Кукушкін К. М. Керівництво військово-патріотичним вихованням учнівської молоді засобами бойового хортингу / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко, І. В. Кузора // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1365–1383.
78. Кукушкін К. М. Методика військово-патріотичного виховання школярів у процесі занять бойовим хортингом / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 6–14.
79. Куцкір М. С. Залучення співробітників правоохоронних органів до занять бойовим хортингом / М. С. Куцкір, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1657–1669.

80. Литвиненко А. М. Бойовий хортинг – комплексна система фізичного виховання особистості / А. М. Литвиненко, Е. А. Єрьоменко, В. Е. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 403–422.
81. Лях В. Інноваційні підходи у боротьбі «Лава на лаву» з учнями козацьких класів і спортсменів бойового хортингу / В. Лях, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 164–176.
82. Петрович Ж. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. Петрович, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.
83. Петрович Ж. В. Хортинг – школа сили і честі юного українця : метод. посіб. / Ж. В. Петрович, Е. А. Єрьоменко ; Мін-во освіти і науки України, Мін-во молоді та спорту України, Нац. академія педагогічних наук України, Ін-т проблем виховання. – К. : Паливода А. В., 2016. – 544 с.
84. Присяжнюк С. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. Присяжнюк, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
85. Пустолякова Л. Бойовий хортинг у системі навчання фізичних вправ загального розвитку та спеціально-підготовчих вправ на заняттях з фізичного виховання у закладах вищої освіти / Л. Пустолякова, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 187–195.
86. П'ятіков С. В. Організаційно-педагогічні аспекти прикладної психофізичної підготовки курсантів відомчих закладів вищої освіти засобами бойового хортингу / С. В. П'ятіков, Е. А. Єрьоменко, М. Г. Вознюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1589–1602.
87. П'ятіков С. В. Організація і проведення заходів військово-патріотичного виховання та допризовної підготовки молоді за методиками бойового хортингу / С. В. П'ятіков, К. М. Кукушкін, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1384–1407.
88. Рибалко В. Б. Фізична культура спортсмена бойового хортингу як провідний фактор здорового способу життя / В. Б. Рибалко, Е. А. Єрьоменко, М. С. Куцкір // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 2. – С. 1623–1639.
89. Самоха Д. М. Загальнорозвивальні оздоровчі заходи для юних спортсменів бойового хортингу / Д. М. Самоха, І. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1533–1548.
90. Самоха І. М. Варіативний модуль «Бойовий хортинг» на уроці фізичної культури, 5–9 класи / І. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко, М. Г. Вознюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1408–1431.
91. Самоха І. М. Психофізичні та ментальні засади вивчення учнями спортивної секції базових форм бойового хортингу / І. М. Самоха, Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1237–1251.
92. Самоха І. М. Різновиди елементів кидкової техніки бойового хортингу / І. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 904–923.
93. Сичов С. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. Сичов, Е. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
94. Сокол Є. М. Принципи оцінки якості виконання форм бойового хортингу на змаганнях / Є. М. Сокол, Е. А. Єрьоменко, М. Г. Вознюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1159–1173.
95. Степанюк А. В. Методика вивчення складних базових форм системи бойового хортингу / А. В. Степанюк, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1043–1057.

96. Харитоненко С. В. Бойовий хортинг як засіб спеціальної фізичної і бойової підготовки допризовної молоді до військової служби у Збройних Силах України / С. В. Харитоненко, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1221–1236.

97. Чмелюк В. В. Бойовий хортинг у підрозділах державної митної служби для підготовки співробітників до протидії незаконному переміщенню товарів у районах здійснення операції об'єднаних сил на сході України / В. В. Чмелюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Бондарчук // Протидія незаконному переміщенню товарів в районах здійснення Операції об'єднаних сил : тези допов. наук.-практ. семінару, 15 травня 2020 р. м. Ірпінь / Державна фіскальна служба України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 7–25.

98. Шукалюк Ю. С. Потенціал бойового хортингу в підготовці молоді до військової служби / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, Д. М. Самоха // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – С. 1252–1267.

99. Savchenko A. Combat horting – educational practice for young people / A. Savchenko, E. Yeromenko // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 88–95.

Kiblitskyi R. V., Yeromenko E. A., Samokha D. M.

University of the State Fiscal Service of Ukraine

Methods of conducting quizzes on military-patriotic education for athletes of combat horting of senior school age

Abstract. У даній науковій статті охарактеризована методика проведення вікторин з військово-патріотичного виховання для спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку. Зазначено, що військова служба – особливий вид державної служби, що виконується громадянами у Збройних силах України, а також в інших військах і військових формуваннях. Військова служба є найбільш активною формою реалізації обов'язку кожного громадянина щодо захисту України. Тому вона має високу значимість для всього суспільства. Проходження військової служби може здійснюватися за призовом або в добровільному порядку – за контрактом. На уроці ми закріпимо знання, отримані під час вивчення теми "Військова служба за призовом". Урок ми проведемо у формі вікторини з різними конкурсами. Для цього учні в класі діляться на дві команди. В ході уроку командам будуть надані різні завдання, які необхідно буде виконати за певний час. Для оцінювання результатів виконання завдань необхідно обрати журі. Склад журі обираємо з гостей нашого уроку (запрошуються три людини з гостей, які розміщуються за спеціально відведеним для журі столом). Головне, щоб викладання предмета не стало догмою і набором правил поведінки в екстремальних з умовах, а скоріше, постало як своєрідна система захисту в умовах кризи. Викладання предмета "Захист України" має носити творчий характер, а заняття походити на захоплюючі пригоди. Навіть самі "нудні" теми можуть бути дітям цікаві. Від майстерності педагога, знання ним основоположних завдань і моментів освітнього процесу, вміння правильно вибрати форму організації навчальної роботи залежить результат навчання. У цій роботі розглянуті деякі форми і методи військово-патріотичного виховання учнів під час вивчення розділу "Основи військової служби" предмета "Захист України" для учнів 10–11 класів. Ця методична розробка допоможе викладачеві цілеспрямовано формувати не тільки систему знань і умінь з курсу "Основи військової служби", а й забезпечувати розвиток майбутнього захисника Батьківщини. Педагогічна робота вимагає не тільки спеціальних знань і певних умінь під час викладання предмета "Захист України", а й наявності ряду здібностей, які досягаються постійною самостійною роботою над підвищенням своєї педагогічної майстерності. Деякі шляхи такого вдосконалення представлені в цій роботі.

Key words: методика проведення вікторин, військово-патріотичне виховання, бойовий хортинг, Збройні Сили України, предмет "Захист України", фізичне виховання школярів.

Наукове видання

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

(українською, англійською та російською мовами)

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь, Університет ДФС України

Колектив авторів
Друкується в авторській редакції

Упорядник: Е. А. Єрмоменко

Підписано до друку 12.01.2021 р.
Формат 84х108/16
Умов. друк. арк. 182,49

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0239
Наклад 50 пр.

Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром Університету ДФС України.
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 5104 від 20.05.2016 р.)

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**